

EIRIKUR LINDENSKOV

Fólkaflaksformaðurin Óli Breckmann hefur sett fólkaflakslandsstýrsmanninum ein fyrirspurning. Fólkaflaksformaðurin spyr, um landsstýrið ætlar, at Føroya Banki skal halda fram sum almennur monopolstovnur. Um so ikki er, so vil fólkaflaksformaðurin hava at vita, hvussu landsstýrið kundi hugsað sær, at bankaskipin í Føroyum aftur skal lúka vanligar kappingar-treytir.

Figgingarmálaráðharrin, Anfinn Kallsberg svarar púra greitt fyrra spurninginum, um bankin skal halda fram sum almennur monopolstovnur:

- Nei!

Hinvegin vísti Anfinn Kallsberg á, at landsstýrið tvørturímóti ætlar at fáa privatiserað bankan skjótast gjørligt.

- Fyri at kunna fremja hetta, er neyðugt at fáa til vega upplýsingar um innara virði av bankanum. Hetta virði kemur fram, við at fáa roknað út, hvat veruliga virðið av útlánum og øðrum virði í bankanum er, sigur Anfinn Kallsberg.

Anfinn Kallsberg sigur, at landsstýrið hevur roynt at fingið bankan at leggja útgjald og útbýti úr bankanum í fastar rammur, so leingi bankin er í tí serstöðu, hann er í dag (skattafríur vegna framflutt hall og ov nógvar avsetingar, sum landskassin hevur gildið inn í bankan).

Av hesi orsök hevur landsstýrið sent Figgingargrunninum bræv, har sagt verður:

Landsstyret er af den opfattelse, at der bør anvendes følgende principper:

1. Afskrivninger og hensættelse, som hidrører fra perioden hvor landsstyret har tilført banken kapital for at holde lovgivningens solvenskrav, og sum tilbagesendes som indtægt, skal udloddes til landskassen. Dette kan ske, ved at bankens egenkapital nedskrives.

2. Den skat banken ikke betaler for tiden, p. g. a. underskud fra tidligere år, skal i stedet udloddes til landskassen som udbytte. Dette princip gælder dog kun til banken igen skal svare sædvanlig skat.

3. Derudover kan banken udlodde sædvanligt udbytte afhængigt af årets resultat.

Figgingargrunnurin ræður

Landsstýrismáðurin sigur víðari, at nevnd bankans er suveren, tá avgerð skal takast um býti av yvirskotinum og hevur bert ábyrgd yvir fyrri sínum eigara, sum í hesum føri er Figgingargrunnurin. Hóast Føroya Landsstýri eigur størsta partin av partingninginum í bankanum, so hevur landsstýrið lagt allan avgerðarrættin til Figgingargrunnin.

- Vit kunnu tí bert koma við ynskjum til Figgingargrunnin, men avgerðarrætturin er teirra burturav.

Samgongan er ósamd

Føroya Banki skal ikki privatiserast

Hóast Anfinn Kallsberg vil privatisera bankan, so eru samgongufelagar hansara als ikki samdir. VMF sigur kortanei, fleiri sambands- og sjálvstýrismenn siga siga eisini nei

Og at enda vísir figgingarmálaráðharrin á, at samgongan er samd um at privatisera bankan skjótast gjørligt, men kann hetta ikki gerast, fyrr enn vit hava fingið greiða á inn virðinum í bankanum.

Fólkið eigur bankan

Tann fyrsti at taka orðið eftir spyrjara og svara var uttanflokkingmaðurin Finnbugi Arge. Hann vísti á, at Føroya Banki - juridiskt sæð - als ikki er ein monopolstovnur, og helt, at landsstýrismáðurin átti at rétta Óla Breckmann í hesum.

- Annars er tað sera lægið, at ein fólkaflaksmaður spyr ein fólkaflaksmann. Tá teir eru í sama flokki, so kundu teir tosa saman innanflokks, um teir ikki vita betur av hvørjum øðrum.

Finnbugi Arge helt eyðvitað, at endamálið hjá Fólkaflakkinum var eitt annað - at fáa umrøðu.

Finnbugi Arge gjørdi eisini púra greitt, at hann helt tað vera skeiðt at privatisera bankan nú, tí sum stóðan nú hevur, hava almennu myndugleikarnir størstu ávirkan á bankan og at stýra, og hetta helt hann vera sera umráðandi, ikki minst um vit koma inn í eina oljuvinna.

- At privatisera bankan loysir einki problem - tað bara forrúrar hesi víður-skifti, helt Finnbugi Arge.

Hann vísti eisini á, at bankin er fólksins ogn.

- Tað er fólkið, ið hevur gildið prísir fyrri bankan - sum tí ikki kann privatiserast, fyrr enn virðið er uppgjørt.

Eitt sirkus

Jóannes Eidesgaard úr Javnaðarflokkinum var sum

vera man fullsamdur í hesum. Hann vísti á tekningin hjá Óla P í Sosialinum her fyrri, tá hann teknaði hendan fyrirspurning - sum eitt sirkus.

- Hetta er ikki annað enn eitt sirkus, at ein fólkaflaksmaður spyr ein fólkaflaksmann, tá hann framman undan kennir svarið. Hetta er vordióð alt meira vanligt hjá Fólkaflakkinum, serliga síðan Dagblaðið fór í søguna, vísti hann á.

Jóannes Eidesgaard vísti á, at fyrri at skilja politisku aktørar fólkaflakksins, so mugu vit skrúva tíðina nøkur ár aftur.

- Tá sat sami flokkur við maktina á teimum mest tyðandi skansum í føroyska samfelagnum.

- Fiskasølan var teirra barn við húð og hár, og hana vardu teir til tað síðsta, tá hon endiliga fekk prógvað sín ódugnaskap og fór so syngjandi á hesuin.

- Síðan sótu teir á nógvum av okkara flakavirkjum, sum eisini máttu býta í grasíð aftaná at hava lænt seg út av tromini. At enda sótu teir við einum banka, sum eisini fóru sama veg.

Hesar veldugu bastiónir ella vinnulívsskansar hjá Fólkaflakkinum eru allir falnir. Hetta er trupulleikin føroyski fólkaflakkinur situr við í dag, har hann sær alt sítt politiska virksemi vera farið til grundar. Ja, sjálvt fólkaflaksblaðið megnaðu teir ikki at halda flótandi, vísti hann á.

Jóannes Eidesgaard helt, at hetta málið bara var ein roynd hjá Fólkaflakkinum at vinna sær hesar skansar aftur.

Roynd at fáa aðrar við

- Teir eru so smáttir at kalla

tað monopolstovnur, tí so kunnu teir fáa aðrar flokkar at spæla við, eins og tá Óli Breckmann fekk hinar samgonguflokksformenninar við sær í herferðini móti endurreisnini av Fiskavirking.

Jóannes Eidesgaard vísti fegin hava at vita, um tað var satt, at samgongan stendur samd í hesum máli, sum hann sjálvur ivaðist í, og vísta hann til tosið hjá lögmanni um, at danir eiga at gjalda tær 2,7 mia. bankabjargingin kostaði. Og so spurdi hann, um føroyingar tá kunnu privatisera ein banka, sum danir eiga?

Ósemja

Men samgongan er ikki samd. Fyrstur at gera hetta greitt, var Jákup Joensen, sambandsstingmaður, sum vísti á, at hann var samdur við Finnbuga Arge og Jóannes Eidesgaard.

- Hetta gjørdi eg eisini greitt á landsfundinum hjá Sambandsflokkinum fyrri tveimum árum síðan, tá hetta málið var til viðgerðar, segði hann.

Hann segði víðari, at tosað hevur verið um at gera hetta, tá tíðin er komin, og at tað var hon ikki enn.

- Fólkaflakkinur ynskir bara at fáa hetta málið alment fram, helt Jákup Joensen, sum eisini helt, at her var talan um misálit. Tí spurdi hann, um talan eisini er um at koyra leiðslu bankans frá.

Jákup Joensen segði, at Fólkaflakkinur er als ikki ímóti einum monopolbanka - bara talan er um ein privatan monopolbanka...

Tosið saman

Vilhelm Johannessen úr Javnaðarflokkinum mælti

samgongu monnum til at tosa saman innanhýsis. Síðan vísti hann á, hvussu stór nýtslan hevði verið, og hvussu bankarnir kappaðust um at læna fólki pengar, við at lata tey fáa fleiri mánadarlønir fórt.

- Í dag eru vit helst komin á tað stöði, sum vit eiga at vera á, tá tað snýr seg um bankar, helt hann. - Haldið tí høvdið kalt, og havi tunguni mitt í munnum, vóru ráð hansara á samgongumenn.

Samd við lögman

Alvur Zachariassen úr Sjálvstýrisflokkinum hevði okkurt nýtt at siga. Hann gjørdi greitt, at Sjálvstýrisflokkinur hevur tosað um bankabjargingina og at flokkurin er samdur við lögmanni í tí, at danir eiga at rinda tær 2,7 milliardir, sum hetta kostaði okkum.

- Sjálvandi eru tað so eisini danir, ið eiga bankan, segði hann. Tí helt hann, at vit ikki kunnu privatisera hann, men at vit heldur áttu at arbeitt fyrri at gjørt Føroya Banka til ein landsbanka - ein tjóðbanka.

Ósamdir við lögman

Anfinn Kallsberg skilti einki av, at samgongumenn nú ikki vóru samdir við honum meira. Hann vísti á, at lögmaður sigur nakað annað, enn Jákup Joensen, og skilti ikki, at allir tingmenn nú vóru so góðir við bankan, sum plagdi at verða heklaður niður av tingsins røðarapalli.

Síðan var eitt sindur av kjaki um tað sum stendur í avtaluni við donsku stjórnina frá 1995. Anfinn Kallsberg las hetta á tann hátt, at her var kósir stungin út í kortið til at privatisera

bankan, men hesum vísti Jóannes Eidesgaard aftur. Hann segði, at hetta heldur kundi skiljast á tann hátt, at ein føroyskur grunnur kundi taka yvir bankan frá figgingargrunninum.

Anfinn Kallsberg gjørdi greitt, at Fólkaflakkinur er ósamdur við lögmann um, at danir eiga at rinda tær 2,7 milliardirnar fyrri bankabjargingarnar.

- Talan kann bara blíva um endurgjald, um bankakanningin vísir, at Den Danske Bank og stjórnin ikki hava spælt við opnum kortum, segði hann.

Teir taka pengar framum

Henrik Old úr Javnaðarflokkinum vísti hava at vita, um somu fólkaflaksmenn stóðu klárir at keypa bankan, sum høvdu verið frammi í 80'unum. Og hann segði hetta við einum dømi:

- Tað var ein fólkaflakstingmaður í seinasta valskíði, sum ikki vísti siga alt hann vísti í figgingarmennini og í tinginum, tí hann hevði størri áhugamáli í Sjóvinnubankanum. Eru tað hesir menn, sum nú standa klárir at taka yvir Føroya Banka.

Til hetta vísti Anfinn Kallsberg als ikki svara - og vísti á, hvussu javnaðarfólk, sum Ingeborg Vinther og Henrik Old í 80'unum arbeiddu fyrri at fáa arbeiðsgevarar og bankar niður við nakkanum.

VMF í samgongu sigur kortanei

Tann síðsti framsøgumaðurin í hesum máli, um vit so kunnu siga, var Ernst Hansen úr Verkamannafylkingini í samgongu. Hann helt, at kjakið fór at snúgva seg um búskap heldur enn um flokspolitiskt bríksl.

- Men Óli Breckmann er í serklassa, tað tað snýr seg um ófólkaligheit, so her var kanska ikki annað væntandi, helt Ernst Hansen.

Men hann gjørdi stóðuna hjá Verkamannafylkingini í samgongu púra greiða í hesum máli:

- Okkara svar til at privatisera bankan er púra greitt:

KORTANEI!

Annars vísti eisini Ernst Hansen á, hvussu fólkaflaksmenn hava havt leiklut í ymsum kreppum, eisini í báðum sjóvinnubankakrakkinum í 50'unum og í 90'unum, tá einki skil var í útlánum.

- Tað var bara lænt út uttan nakað, um landskassin vøðhelt. Tá var einki óført. Verður bankin privatiseraður aftur nú, fer helst tað sama at endurtaka seg, helt Ernst Hansen.

- Fólkaflakkinur hevur altíð livað best undir monopo-

li, segði hann og vísti á Fiskasøluna, bankarnar o. s. fr.

Niðurstøðan á tingi í gjár til at privatisera Føroya Banka var púra greið. Tingmenn taka ikki undir við fólkaflakksmonnum - høvriki andstøða ella samgonga.